

ved lovovertrædelsen eller retter sig mod det tidspunkt, hvor den indsatte kan forventes at blive prøveløsladt. Der sigtes her bl.a. til afgørelser om straffetidsberegning, tilbageholdelse af brev af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen, disciplinærstraf, konfiskation, nægtelse af prøveløsladelse og genindsættelse efter prøveløsladelse til udståelse af reststraffen samt nægtelse af erstatning for uforskyldt udståelse af fængselsstraf i for lang tid og anbringelse i strafcelle. Et forslag til en klageordning, der afgrænser efter disse synspunkter, er beskrevet i *model 2*, jf. 1998-betænkningen, s. 73-74.

Til støtte for at fastlægge klageordningen som i *model 2* kan anføres, at straffuldbyrdelsen ligger i forlængelse af straffesagen, og at det derfor ved fastlæggelsen af en udvidet klageordning inden for straffuldbyrdelsen kan være naturligt at tage udgangspunkt i den afgrænsning, der er angivet ovenfor. Heroverfor kan det anføres, at flere af de nævnte typer af afgørelser, f.eks. disciplinærstraffe, ikke af de indsatte anses for at være så indgribende som andre afgørelser, f.eks. afgørelser ud fra ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn om anbringelse i lukket fængsel eller arresthus, overførsel fra åbent til lukket fængsel eller fra fængsel til arresthus eller nægtelse af overførsel fra lukket til åbent fængsel eller fra arresthus til fængsel samt afgørelser om nægtelse af tilladelse til uledsaget udgang.

Rådet har på den baggrund overvejet at udforme klageordningen, så den omfatter afgørelser som nævnt i *model 2* og afgørelser om anbringelse og overførsel eller nægtelse af overførsel til anden afsoningsinstitution samt nægtelse af tilladelse til uledsaget udgang som beskrevet i *model 1*. En sådan mellem løsning indebærer, at klageordningen både omfatter afgørelser, der naturligt ligger i forlængelse af straffesagen, og afgørelser, der træffes for at opretholde orden og sikkerhed i afsoningsinstitutionen og typisk opfattes som særligt indgribende af de indsatte. Et forslag til klageordning, der afgrænser efter disse synspunkter, er beskrevet i *model 3*, jf. 1998-betænkningen, s. 74-75.

Endelig har rådet overvejet at kombinere en af de nævnte modeller med en appelbegrænsning, så der som udgangspunkt alene er mulighed for domstolsprøvelse i 1. instans, dvs. byretten, jf. herved pkt. 9.3.6. nedenfor.

9.3.4.1.3. Kriminalforsorgen har til brug for Straffelovrådet foretaget et skøn over de økonomiske og administrative konsekvenser, som gennemførelse af hver af de i pkt. 9.3.4.1.2. nævnte 3 modeller må antages at medføre. Der henvises herom til 1998-betænkningen, bilag 4.

Af kriminalforsorgens beregning fremgår bl.a., at skønnet over det forventede antal klagesager efter Direktoratet for Kriminalforsorgens opfattelse er realistisk, når henses til, at de indsatte ved at benytte en enkel adgang til domstolsprøvelse vil have »alt at vinde og intet at tabe«. Direktoratet anser det for sandsynligt, at adgangen til at få indbragt afgørelsen for en uvildig instans vil øge de indsattes tilbøjelighed til at klage navnlig over de særligt indgribende afgørelser.

Med hensyn til ressourceforbruget ved de enkelte sager er beregningen baseret på en antagelse af, at størstedelen af klagerne vil blive rejst af indsatte med længere straffe, hvor det ikke sjældent vil være nødvendigt at transportere og fremstille de indsatte i retten. Det er endvidere lagt til grund, at der i vekslende omfang vil være behov for at indkalde fængselspersonale til at afgive vidneforklaring i retten.

Præsidenten for Østre Landsret har til brug for Straffelovrådet foretaget et skøn over de økonomiske og administrative konsekvenser for domstolene, herunder for så vidt angår udgifterne til beskikkelse af advokater. Der henvises herom til 1998-betænkningen, bilag 5.

9.3.4.1.4. *Fire af Straffelovrådets otte medlemmer* finder herefter, at der ud fra retssikkerhedsmæssige hensyn kan være grund til at udbygge den nugældende klageordning, så der gives de indsatte mulighed for på en enkel måde at indbringe visse særligt indgribende afgørelser vedrørende straffuldbyrdelsen for domstolene. Selv om ressourcemæssige hensyn ikke skal være afgørende for valget af *model*, vil det dog efter disse medlemmers opfattelse være unaturligt ikke også i overvejelserne at inddrage dette aspekt. En ordning kan være så bekostelig i forhold til det, der opnås herved, og det, der skønnes nødvendigt at opnå, at det må overvejes, om disse ressourcer bedre kan benyttes til opnåelse af andre mål inden for kriminalforsorgen.

Ved afgrænsningen af en udvidet klageordning inden for straffuldbyrdelsen vil det være naturligt at tage udgangspunkt i afgørelser, der har lighed med straffesager eller i øvrigt må anses for at være af særligt indgribende betydning for den indsatte. En klageordning, der f.eks. bygger på *model 1*, indebærer, at der gives adgang til udvidet domstolsprøvelse af afgørelser, som retter sig mod kriminalforsorgens mulighed for at opretholde orden og sikkerhed i afsoningsinstitutionerne. Det gælder bl.a. visse afgørelser om anbringelse i arresthus og lukket fængsel, overførsel fra åbent til lukket fængsel og fra fængsel til arresthus samt nægtelse af overførsel fra lukket til åbent fængsel og fra arresthus til fængsel. Også afgørelser om nægtelse af tilladelse til besøg af den pågældendes nærmeste,